

sami. V 11. seji 23. aprila bile so šolske zadeve na dnevnem redu. A o njih smo spregovorili v poslednjem listu. Glede proračuna naznanjamo svojim bralcem, da nas deželne ceste stanejo 184.274 fl., za popraviljanje Murske struge je odmerjenih 44.600 fl., Savinske struge 5000 in Savine 20.300 fl. Deželni zbor je potem sklenol 300.000 fl. pri vladi na posodo vzeti v pomoč tistim, ki so lani po povednji škode trpeli. Priporočilo se je tudi stavljenje nove železnice iz Dunaja čez Fürstenfeld, Radgono, Ljutomer, Varaždin v Novi; potem iz Knittelfelda čez Sl. Gradec, Konjice v Zaporešič na Hrvaškem.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Kako sovražni da so Lahoni nam Slavjanom, to se je zopet pokazalo pri potovanju svetlega cesarja v Dalmaciji. Ko so namreč pripotovali v Omiž, njih je župan pozdravil hrvaški. Neki strasten in prenapet lahon, (to, kar pri nas nemčur) pa med tem zakriči: „cesarsko veličastvo! ne verujte mu, lažnik je in goljufivec“. Med ljudstvom je nastal velik nemir. Žandarji pa so mahoma prijeli zijaka in ga odpeljali v zapor med gromovitimi: Živijo — klici nazočega ljudstva. V Dobrovniku bili so tudi oficirji ruske vojne ladje: „Bajan“ pri cesarski mizi. Naš cesar so napili zdravico na ruskega cesarja. To se je temu tako dopadlo, da se je, zdravico po telegrafu zvedevši, takoj zahvalil. Sedaj se mudijo cesar v Kotoru, kder njih je črnogorski knez obiskal s sijajnim spremstvom. Tudi iz Turškega prihaja mnogo Kristjanov se njim poklanjat.

Deželni zbori bodo skoro končali zborovanje; Gornj. Avstrijski je že končan. Skoro v vseh zborih so kmetski poslanci zahtevali boljši volilni red; ali liberalne večine tega skoro nikder ne puščajo še niti v razgovor. Moravski slavlanski poslanci so milo pa zopet zastoj tožili, da se ž njihovim denarjem širi ponemčevanje. Nemci namreč, kojih je $\frac{1}{4}$ toliko, kakor Slavjanov, dobijo zopet 1 realko več, Slovjani pa nič, tedaj njih imajo 10, Slavjani pa 2.

Staročeski poslanci so v posebnem pismu razložili, zakaj ne pojdejo v deželni zbor. Ali Nemci ga niso pustili očitno brati in so vsem Staročeskim poslancem vzeli pravico poslanstva. Mladočehi so pomagali. Sram njih bodi, ker lastne brate pomagajo zatirati.

Hrvatski ban je te dni odpotoval v Budapešt na pogovor z madžarskimi ministri.

Vnanje države. Nemški cesar je privolil, da se državnemu zboru predloži postava, po kateri bodo vse katoliške samostane zatrli in njih premoženje pobrali. Pruski cesarjevič je obiskal laškega kralja, ter se z njim dolgo pogovarjal. Pravijo, da sta se popolnem porazumila zoper papeža. Laški kralj bo neki Pija IX. še bolj ostro držal

zaprtega. Lahy stavijo trdnjave na francoski meji.

Na Španskem so Karlisti na 3 mestih zmagali. Vedno bolj se bližajo Madridu, glavemu mestu. —

Za poduk in kratek čas.

Staritrg.

Za Slov. Gradcem je visoko v nebo vpet strm breg. Na njem je pozidana farna cerkva fare: Staritrg. Posvečena je sv. Prankraciju in se prišteva najstarejšim cerkvam cele škofije. Na onem mestu je pred Kristusom že bila rimska naselbina: Collatium. Poznej so ondi sicer neznani nam nemški vitezi pozidali grad. Iz grada pa se je pozidala sedanja cerkva sv. Pankracija. Kedar? Tega ne vemo. Nad cerkvenim vhodom je vsekenjena številka 1208. Mična pravlica nam skuša nejasno stvar tako-le pojasniti. Bival je svoje dni na gradu neprijazen vitez. Imel je ženo, ki mu je večkrat rodila dvojčke. To ga je srdilo. Kedar je zopet prišlo do poroda, je nevoljen odisel na lov. Domov vračaje se sreča deklo, ki je nekaj v predrtu nesla. „Kaj neseš“, njo praša vitez, da toliko javka? Dekla mu odgovori: „mlade psičke nesem vtapljat“. Ali dekla ni nesla mladih psičkov, ampak novorojena dvojčka. Zanesla nju je k nekem kmetu, kder sta lepo rastla, postala moža in mešnika.

Črez nekoliko let po onem porodu umerje vitezova žena; in sedaj je smrt v gradu bila prav za prav doma. Pobrala je vitezuv vse otroke. Si volasi mož je ostal sam. Milo je zaloval, da ž njim njegov rod izumerje in iz sveta premine. Naposled zasledi vendar svoja dva sina, ki sta bila mešnika. Prosil nju je, naj si pri papežu išeta odveze od brezzakonskega življenja. Ali vse to je bilo zastoj. Ostala sta svojemu stanu zvesta. Se očeta sta pregovorila, da je svetu dal slovo in menih postal. Sina sta poznej sredi gradu postavila cerkev sv. Pankracija in tamošnji fari darovala toliko zemljišča, da spada med najbogatjše. Župnija ima 617 oralov, med njimi 545 oralov gozda. Zavolj dobrih dohodkov je celo tajnik cesarja Friderika III., Enej Silvij Pikolomini prosil za ovo faro in njo tudi dobil. Poznej je postal papež po imenu Pij II.

Cerkva ima svoje posebnosti. Križno obločje sloni na velikanskem, belem, marmornatem steburu. Zvonik je močen in stoji posebič od cerkve. V njej se nahaja nagrobni spomenik fajmoštra Andreja Tavčerja ki je l. 1638. umrl kot ljubljanski škof. V zakristiji hranijo vsušeno roko nekega župnika. Ljudje pa pravijo, da je roka ajdovske deklice. Leta 1272. je v onem gradu slavni česki kralj Otokar dal ugrabiti nemirnega plemiča Seifrída Mahrenberskega. Odgnali so ga v Prago in ondi usmrtili.